

Syntaktická stavba participiálních a gerundiálních polovětných konstrukcí**Syntactic structure of participial and gerundival non-finite clauses**

Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky
Praha, září 2010

Předložená bakalářská práce se zabývá participiálními a gerundiálními polovětnými konstrukcemi. Práce se zaměřuje na faktory, které ovlivňují strukturu nefinitních vět a zároveň srovnává syntaktické chování gerundia a participia, tvarů, které v současné angličtině splývají v jeden tvar. V teoretické části autorka nejdříve shrnuje poznatky ze současných anglických gramatik a popisuje užití, vlastnosti a syntaktické funkce anglického gerundia a participia. Autorka ukazuje, na základě jakých vlastností je možno odlišit gerundium od podstatného jména a participium od přídavného jména. Pokud jde o syntaktické funkce - zde je možno vytknout, že by bylo vhodné pro představu čtenáře uvádět příklady ilustrující základní syntaktické funkce (např. C, Cs, Adv), jsou zmíněny pouze ty specifické, méně časté (např. na str. 18 nebo 21). Snad by bylo i přehlednější uvádět syntaktické funkce pro gerundium i participium zvlášť, tzn. jedna kapitola týkající se syntaktických funkcí gerundia a další kapitola týkající se syntaktických funkcí participia. Dále je věnována pozornost určování nevyjádřeného konatele nefinitních konstrukcí a možné realizaci podmětu. Na závěr teoretické části autorka poukazuje na jednu ze základních funkcí nefinitních tvarů, tj. jejich funkci větných kondenzátorů a zdůrazňuje jejich hojně užívání v angličtině.

Práce je metodologicky založena na získání 140 příkladů anglických nefinitních tvarů, 57 příkladů gerundia a 83 příkladů participia ze dvou novel pomocí Intercorpu. Kapitola 3 popisuje excerpci příkladů včetně potíží vzniklých během excerptce. Velmi zajímavá je kapitola 3.2.1, kde autorka shrnuje problematiku případy, které je možno analyzovat dvojím způsobem a kde zdůvodňuje svoji interpretaci konkrétních nejasných příkladů.

Praktická část (čtvrtá kapitola) se zabývá vlastní analýzou 140 příkladů a je rozdělena do dvou podkapitol, kde jsou zvlášť zkoumány věty gerundiální a věty participiální. Autorka rozděluje jednotlivé příklady do skupin podle větného vzorce, neboť, jak správně sama uvádí, rozvitost věty závisí na slovesné valenci a typu doplnění, které vyžaduje. Dále je věnována pozornost vyjádření podmětu. Ukazuje se, že v případě nefinitních konstrukcí podmět zpravidla bývá nevyjádřen; konstrukcí s vyjádřeným podmětem jsou mnohem méně časté. Každá kapitola je doplněna tabulkami, které přehledně ilustrují vztah mezi větným vzorcem nefinitní konstrukce a její syntaktickou funkcí. Na základě těchto vztahů následně autorka zkoumá syntaktickou strukturu nefinitních forem a snaží se ukázat, která syntaktická funkce převažuje a v které funkci bývají nefinitní konstrukce nejrozvitější. Z analýzy vyplývá, že gerundia i participia bývají nejrozvitější ve funkci příslovecného určení. Naopak nejméně rozvité bývají gerundia ve funkci předmětu po jiných než fázových slovesech. Nejvíce fakultativních členů potom obsahují především příslovecná určení a modifikátory.

Poznámky k jednotlivostem:

str. 20 – autorkou článku z r. 1969 je pouze prof. Dušková, tedy nikoli Dušková et al.

str. 21 – “The man having won the race...” – chybí označení “?*” pro “tending to unacceptability”, viz. Quirk et al (1985: 1264)

str. 21 – „He went swimming“. – Je gerundium ve funkci určení cíle (adverbial of goal), nikoli účelu. Určení cíle je syntaktická funkce vyskytující se po slovesech pohybu.

str. 32 – v tabulce uvádíte funkci Cs (+comp) – tento název funkce se mi nezdá být úplně přesný, jde o syntaktickou funkci *-ing* tvaru, který doplňuje Cs. Možná by bylo vhodnější nazvat tuto funkci přímo „complementation of adjective“ např. Comp_{Adj}

str. 37 – v př. 18 má gerundium funkci předmětového doplnění adjektiva, údaj o této funkci však chybí v tabulce 6

str. 39 – př. 22: Nebylo by možno chápat „unfolding in a moment“ jako postmodifikaci „spring“?

Gramatika, spelling

str. 12 – nikoli „that“, ale „those cases“

str. 19 – slovosled: „can also be expressed“

Závěr:

Předložená práce splnila požadavky kladené na bakalářskou práci: Martina Mašková prokázala nejen schopnost aktivně pracovat s odbornou literaturou, ale i samostatný přístup k analýze zkoumaného materiálu. Je třeba ocenit i velmi dobrou úroveň angličtiny. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím jako výbornou.

V Praze 2.9.2010

Mgr. Gabriela Brůhová

